

Beta [Try the new code view](#) main ▾

...

[Oevelser](#) / [MoelkulaerEvolution](#) / Molekylær evolution.md

HansRSiegismund Add files via upload

 History 1 contributor

Molekylær Evolution

Hans R. Siegismund

Kvantificering af genetisk variation i naturlige populationer

Variation i enkelte loci

Før vi kigger på molekylær evolution, skal vi se på metoder til at kvantificere genetisk diversitet i naturlige populationer. Vi har hidtil benyttet eksempler med mere end én allel, det vil sige, at de benyttede loci var **polymorfe**. Spørgsmålet er nu, hvornår man betragter et locus som polymorft? Den mest simple definition er, at hvis bare der findes mere end én allel i populationen, kaldes den for polymorf. Nu stammer vores kendskab til populationen udelukkende fra stikprøven, der jo har en begrænset størrelse. Derfor kan vi ikke bruge en definition på polymorfi, at der skal optræde mindst to alleler i en stikprøve. Jo mindre stikprøven er, des større er sandsynligheden for, at sjældne alleler ikke kommer med i stikprøven.

Heterozygoti er bedre egnet til at beskrive genetisk variation end graden af polymorfi er. Dette gøres ved at beregne den **forventede heterozygoti** H_E (også betegnet som **gendiversitet**) efter Hardy-Weinberg-loven. Denne beregnes lettest ved at indse, at hyppigheden af de forventede heterozygoter er lig med én minus hyppigheden af alle homozygoter

$$H_E = 1 - \sum_{i=1}^n p_i^2$$

hvor p_i er frekvensen af allel i i stikprøven. I alt er der n alleler. Man kan betragte den som sandsynligheden for, at to tilfældigt udtrukne gener i et locus er forskellige alleler. H_E har derfor også mening i haploide organismer eller for organeller som mitokondrier eller kloroplaster, der jo også er haploide. Her er H_E et mål for, hvor sandsynligt det er, at to tilfældigt udtrukne individer (eller organeller) bærer forskellige alleler af et gen. Ofte undersøges et større antal loci for at få et skøn over den gennemsnitlige diversitet i en population. Denne størrelse findes som middelværdien over alle loci.

Variation i DNA sekvenser

For variation i DNA sekvenser findes et tilsvarende mål for diversitet. Betragt den følgende lille stikprøve af et par korte sekvenser, der er alignede. Det vil sige, at homologe baser er på samme position.

Sekvens 1

Sekvens 2

Sekvens 3

Sekvens 4

AAAGGTC

AAAGGTCT

AAAAGTCT

AAAAGTCT

AGGGTTC

AGGGTTC

AGGGTTC

AGGGTTC

CAGGTTT

CAGGTTT

CGGGCTT

CGGGCTT

TGGGACGCGA

TGAGACGCGA

TGGGACGCGA

TGGGACGTGA

For disse fire sekvenser kan man tælle alle parvise forskelle. Dette er gjort i den følgende tabel.

	Sekvens 1	Sekvens 2	Sekvens 3	Sekvens 4
Sekvens 1		1	3	4
Sekvens 2			4	5
Sekvens 3				1

Vi definerer **nukleotiddiversiten** π som sandsynligheden for, at to tilfældigt udtrukne sekvenser fra populationen i en baseposition bærer to forskellige baser. Den findes på en simpel måde. Man adderer alle parvise sammenligninger og dividerer med antallet af sammenligninger (6 i vores tilfælde). Desuden divideres med sekvensen længde for at få en værdi per base (30 i vores tilfælde). I ovenstående eksempel bliver det

$$\pi = (1 + 3 + 4 + 4 + 5 + 1)/(6 \times 30) = 0,10$$

Dette er ækvivalent med **gendiversiten** H_E som er sandsynligheden for, at to tilfældigt udtrukne gener fra populationen i et locus bærer to forskellige alleler.

Neutral teori for molekylær evolution

Historisk baggrund

Før 1966 havde man ingen viden om omfanget af genetisk variation i naturlige populationer. Harris (1966)^[1] og Hubby & Lewontin (1966)^[2]. Harris anvendte enzyમેલκτροforese til at finde genetisk variation i isoenzymer hos mennesket, medens Lewontin & Hubby bestemte dette hos bananfluen *Drosophila pseudoobscura*. Man fandt forbløffende høje gendiversiteter H_E ; 0,12 hos *Drosophila* og 0,10 hos mennesket. Lignende høje fund blev gjort for mange andre arter.

Fundet af den høje genetiske diversitet i naturlige populationer medførte en diskussion af mekanismerne for opretholdelsen af den observerede variation. Deltagerne kan groft opdeles i to lejre, "**selektionisterne**" og "**neutralisterne**". De førstnævnte forklarer den høje variation med overdominans (det vil sige, at heterozygoter har en større fitness end homozygoterne). Den anden lejr, "**neutralisterne**", mener at den observerede variation for den største del i fitnessmæssig henseende er neutral, og at den opretholdes i en ligevægt mellem genetisk drift og mutation. Drift medfører et tab af genetisk materiale på grund af tilfældige fluktuationer, medens mutation modvirker dette tab. Denne såkaldte neutrale teori blev fremsat af Kimura (1968)^[3]. Han argumenterer mod "**selektionisterne**", at den postulerede opretholdelse gennem naturlig selektion medfører en så stor selektiv byrde, at det vil være vanskeligt at forklare opretholdelsen med en sådan mekanisme. Ud over at forklare den høje genetiske variation har den neutrale teori en teoretisk forklaring på observerede substitutionsrater i gener, der for manges vedkommende er konstante igennem tiden.

De to skolers opfattelse af variation i naturlige populationer er illustreret i den efterfølgende figur. Neutralisterne mener at de forskelle, der kan ses i figuren til højre i virkeligheden med hensyn til fitness kan illustreres som vist i figuren til venstre. Fitness for de forskellige genotyper er den samme. En sjælden gang dukker der en mutation op (*m*). Hvis den har dårligere fitness, vil den komme i en mutations-selektions ligevægt. Har den en højere fitness, kan den erstatte vildtypen og blive den nye vildtype. For en grundig gennemgang af den neutrale teori bør man konsultere Kimura (1983)^[4]), som nok har ydet det største bidrag til teoriens udvikling.

Neutralister	Selektionister
<div><div><div><div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>m</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div></div></div><div><div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>m</div><div>+</div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div>A₃</div><div>B₂</div><div>C₁</div><div>D₃</div><div>E₂</div><div>F₆</div><div>G₁</div><div>H₃</div></div></div><div><div><div>A₁</div><div>B₃</div><div>C₄</div><div>D₂</div><div>E₁</div><div>F₂</div><div>G₂</div><div>H₁</div></div></div></div></div>
<div><div><div><div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>m</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div></div></div><div><div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div><div>+</div></div></div></div></div>	<div><div><div><div><div>A₂</div><div>B₁</div><div>C₂</div><div>D₄</div><div>E₁</div><div>F₁</div><div>G₂</div><div>H₁</div></div></div><div><div><div>A₄</div><div>B₂</div><div>C₃</div><div>D₁</div><div>E₁</div><div>F₃</div><div>G₄</div><div>H₄</div></div></div></div></div>

Kontroversen mellem selektionisterne og neutralisterne. Figuren viser et sæt kromosomer for to individer. I figuren til venstre indikerer et + vildtype allelen, medens et m indikerer en mutation. I figuren til højre repræsenterer hvert bogstav et gen og tallene er forskellige alleler. Bemærk forøvrigt, at genomet stort set kun består af kodende gener, der sidder som en række perler på en snor.

Forudsigelser af den neutrale teori

Den neutrale teori er baseret på to parametre, den **neutrale mutationsrate μ** og **populationsstørrelsen N** . Ved en **effektiv neutral mutation** forstås en mutation, der har så lille en indflydelse på bærerens fitness, at det er genetisk drift og ikke naturlig selektion, som bestemmer dens frekvens i populationen. *Det er vigtigt at pointere, at den neutrale mutationsrate kun udgør en lille brøkdel af den totale mutationsrate. Vi gør det på den følgende måde. Ud af den totale mutationsrate på v er det kun brøkdelen k , der er effektivt neutral, hvilket resulterer i en neutral mutationsrate på*

$\mu = kv$

Brøkdelen k kan variere mellem forskellige dele af genomet og for forskellige områder af proteinkodende gener: på kodonposition 1, 2 og 3 f.eks. eller for områder med forskellige selektive begrænsninger. De fleste mutationer vil være skadelige, og meget få vil have en positiv effekt på fitness i proteinkodende gener. De skadelige mutationer fjernes gennem **negativ selektion**, medens mutationer, der har en positiv effekt, er under **positiv selektion**. Definitionen af **effektiv neutral mutation** indebærer at der godt kan være fitnessforskelle mellem mutationer. Den fokuserer på, at det er drift, der spiller den afgørende rolle. Derfor kan en mutation, der påvirker dens bærers fitness med en given selektionskoefficient s i en stor population være under indflydelse af naturlig selektion, men i en tilstrækkelig lille population vil det være genetisk drift, der bestemmer dens hyppighed i populationen. Samspillet mellem genetisk drift og naturlig selektion er afhængig af produktet $2Ns$, hvor s er selektionskoefficienten hos den nye mutant. Den kan være positiv eller negativ. Hvis $2Ns \gg 1$, er det naturlig selektion, der bestemmer udfaldet. I tilfældet hvor $2Ns \ll 1$, er det genetisk drift, der bestemmer udfaldet. Nye mutationer i en population har jo en hyppighed på $1/(2N)$. For dem kan det vises, at deres sandsynlighed for at blive fikseret i populationen er givet ved

Selektionkoefficient	Selektion	$p(\text{fiksering af ny allel})$
$s \approx 0$	Neutral	$1/(2N)$
$s < 0$	Negativ	$< 1/(2N)$
$s > 0$	Positiv	$2s$

Det overraskende er, at selv for positiv selektion kun vil være en brøkdel af nye mutationer, der bliver fikseret i populationen. Langt de fleste tabes på grund af genetisk drift hurtigt efter, at de er blevet introduceret i populationen.

Kimura's simple argument for den neutrale teori baserer sig på, at der opstår en **ligevægt mellem genetisk drift og neutral mutation**, hvor heterozygotien i et givet locus vil være konstant. Det er vigtigt at huske på, at ligevægten er dynamisk. Det er niveauet af heterozygoti, der er konstant; men der vil løbende ske en substitution med nye alleler. Genetisk drift fjerner variation med en rate på $1/(2N)$, og mutation producerer ny variation med den **neutrale mutationsrate** μ . Når der opstår en mutation i en population, antages den at være ny, det vil sige, at hver mutation resulterer i en allel, der ikke har været observeret før. Dette er den **uendelige allel model (infinite allele model)**. Kimura fokuserede på variation i proteiner, der ofte kan bestå af et par hundrede aminosyrer. Når der sker en mutation, er det usandsynligt, at den rammer samme aminosyre – og hvis det sker, så er der jo 20 at vælge imellem^[5].

Når en mutation er blevet fikseret i en population, taler vi om, at der er sket en **substitution**. Vi skal nu se nærmere på samspillet mellem genetisk drift og neutral mutation, hvor vi fokuserer på **substitutionsraten**, dvs. den rate hvormed nye mutationer fikseres i en population. I en diploid population af størrelsen N vil der i hver generation introduceres $2N\mu$ nye neutrale mutationer. En ny mutation optræder som én enkel ny allel, der har hyppigheden $1/(2N)$. Derfor kan substitutionsraten bestemmes som produktet af raten, hvormed nye neutrale mutationer introduceres, med sandsynligheden for at de fikseres. Dette bliver så

$$2N\mu \times 1/(2N) = \mu$$

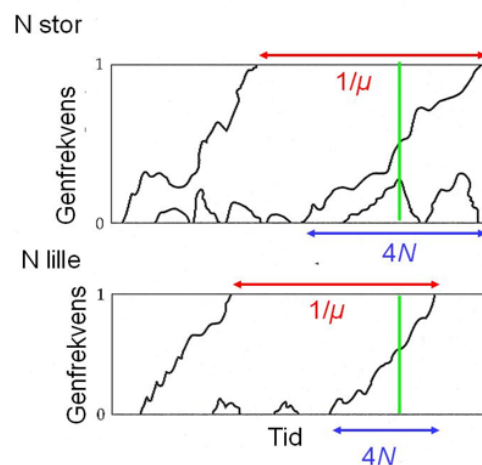
Vi ser derfor, at **substitutionsraten hvormed nye neutrale mutationer opstår per generation og som vil blive fikseret, er lig med den neutrale mutationsrate og er uafhængig af populationsstørrelsen**. Vi får derfor en substitution i gennemsnit for hver $1/\mu$ 'te generation. Den neutrale teori forudsiger dermed et **molekylært ur, der tikker med en konstant rate per generation**. Bemærk, der findes intet generelt molekylært ur. Forskellige gener eller områder af gener kan have forskellige rater, afhængig af de selektive begrænsninger, der forefindes.

Man kan vise, at en substitution i gennemsnit har været $4N$ generationer i populationen, før den er blevet fikseret. Dette tydeliggør, at den genetiske diversitet, der findes i en population, er en funktion af populationens størrelse. I små populationer er tiden for en fiksering mindre end i store populationer. Der må derfor være færre mutationer undervejs til fiksering i små populationer end i store populationer. Man kan vise at **heterozygotien (gendiversiteten) H_E i ligevægt mellem genetisk drift og neutral mutation er givet ved**

$$H_E = \frac{4N\mu}{1 + 4N\mu}.$$

Bemærk, at det er produktet $4N\mu$, der bestemmer graden af gendiversiteten. **Den neutrale teori forudsiger dermed også niveauet af variation i en population**. I figuren nedenunder er dette illustreret ved den lodrette grønne linje. Ligevægten er ikke statisk men dynamisk. Der kommer hele tiden nye mutationer, som fjernes gennem genetisk drift. Det er gendiversitetens niveau, der er i ligevægt.

Figuren til højre illustrerer den neutrale teori. Den viser evolutionen i henholdsvis en stor og en lille population. Bemærk, at de fleste nye mutationer kun findes i populationen i kort tid. Substitutionsraten er konstant og er uafhængig af populationsstørrelsen. Vi forventer derfor en substitution i gennemsnit for hver $1/\mu$ 'te generation. Som nævnt, så har en substitution været $4N$ generationer undervejs, før den bliver fikseret. Det tager derfor kortere tid i en lille population end i en stor population.

Den genetiske kode

		Second nucleotide				Third nucleotide
		U	C	A	G	
First nucleotide	U	U U U } Phe U U C } U U A } Leu U U G }	U C U } U C C } Ser U C A } U C G }	U A U } Tyr U A C } U A A } Stop U A G } Stop	U G U } Cys U G C } U G A } Stop U G G } Trp	
	C	C U U } C U C } Leu C U A } C U G }	C C U } C C C } Pro C C A } C C G }	C A U } His C A C } C A A } Gln C A G }	C G U } C G C } Arg C G A } C G G }	
	A	A U U } A U C } Ile A U A } A U G } Met	A C U } A C C } Thr A C A } A C G }	A A U } Asn A A C } A A A } Lys A A G }	A G U } Ser A G C } A G A } Arg A G G }	
	G	G U U } G U C } Val G U A } G U G }	G C U } G C C } Ala G C A } G C G }	G A U } Asp G A C } G A A } Glu G A G }	G G U } G G C } Gly G G A } G G G }	

EVOLUTION 3e, Figure 8.2
© 2013 Sinauer Associates, Inc.

Molekylær evolution opgaver

Formål

Disse øvelser har deres fokus på at få viden om og praktisk kendskab til:

- Positiv/negativ selektion
- Forskelle i substitutionsrater mellem regioner i gener
- Neutral teori
- Genetisk diversitet (H_E og π)
- Selektive "sweeps"

Opgave 1

Basesubstitutioner kan inddeles i synonyme og ikke-synonyme, afhængig af om de medfører en aminosyreudskiftning eller ej. Når man skal beregne raten af synonyme (dS) og ikke-synonyme substitutioner (dN) skal substitutionerne beregnes per henholdsvis synonyme og ikke-synonyme sites i de involverede sekvenser. Størrelsen af ω ($= dN/dS$) siger noget om hvilke former for selektion, der har virket på en proteinsekvens. (dN og dS betegnes nogle gange K_a og K_s .)

1. Hvilken form for selektion på proteinet er mest sandsynlig at have virket på et protein hvis $\omega > 1$.

▼ Klik for at se svaret.

Positiv selektion

Nedenfor ses en alignment mellem homologe sekvenser fra mus og menneske, som koder for en lille del af proteinet CCR1 (Chemokine (C-C motif) receptor 1). Dette protein er en del af immunforsvaret.

Menneske	protein	Gln	Asn	Leu	Tyr	Asn	Pro	Cys	Val	Ala	Asp	Asp	Arg	Asn
	mRNA	CAG	AAT	CTT	TAT	AAT	CCC	TGT	GTA	GCA	GAT	GAT	CGT	AAC
Mus	mRNA	CAG	AAT	CTT	GAT	GAT	CCC	TGC	ATA	GCA	GAT	TAT	CAT	GAC
	protein	Gln	Asn	Leu	Asp	Asp	Pro	Cys	Ile	Ala	Asp	Tyr	His	Asp

De 39 baser, der indgår i sekvensen, kan inddeles i 8 synonyme og 31 ikke-synonyme sites. (Det er ikke umiddelbart nemt at tælle disse op.)

2. Hvor mange synonyme og ikke-synonyme substitutioner er der mellem menneske og mus?

▼ Klik for at se svaret.

1 og 6.

3. Hvor stor er dN og dS ?

▼ Klik for at se svaret.

$$dS = 1/8 = 0,125$$

$$dN = 6/31 = 0,194$$

4. Beregn ω for den ovenstående alignment.

▼ Klik for at se svaret.

$$\omega = 0,194/0,125 = 1,6.$$

Den beregnede ω værdi er karakteristisk for hele CCR1s protein kodende sekvens.

5. Diskuter den beregnede ω værdi for CCR1 i lyset af CCR1s funktion.

▼ Klik for at se svaret.

Immunforsvarets gener er ofte under positiv selektion pga. interaktioner med f.eks. vira og parasitter.

Opgave 2

Nedenstående figur viser en del af histon H4 genet hos mennesket og hvede – opdelt i kodons. Sekvensen fra mennesket er vist helt, mens sekvensen for hvede kun er vist med baser, der er forskellige fra menneskets sekvens. Et punktum i sekvensen betyder, at basen er ens med den øverste sekvens.

Menneske	GTG	TTT	TTG	CAG	AAT	GTA	ATC	CGC	GAT	GCA	GTT	ACC	TAC	ACG	CAG
Hvede	A.A	..C	C.AC	..GG	..CC	...

1. Hvor mange substitutioner er der på position 1, 2 og 3 i de afbildede kodons?

▼ Klik for at se svaret.

- Position 1: 2
- Position 2: 0
- Position 3: 8

2. Hvorfor er der generelt forskel på substitutionsraten på de forskellige kodonpositioner?

▼ Klik for at se svaret.

Forskel i selektive begrænsninger i de tre positioner. Udskiftning i 3. position medfører sjældent aminosyreudskiftning, medens udskiftning i position 1 oftest medfører udskiftning og udskiftning i position 2 altid medfører aminosyreudskiftning.

3. Hvordan forholder det sig med substitutionsrater i introns i forhold til exons? Er de højere eller lavere end i exons?

▼ Klik for at se svaret.

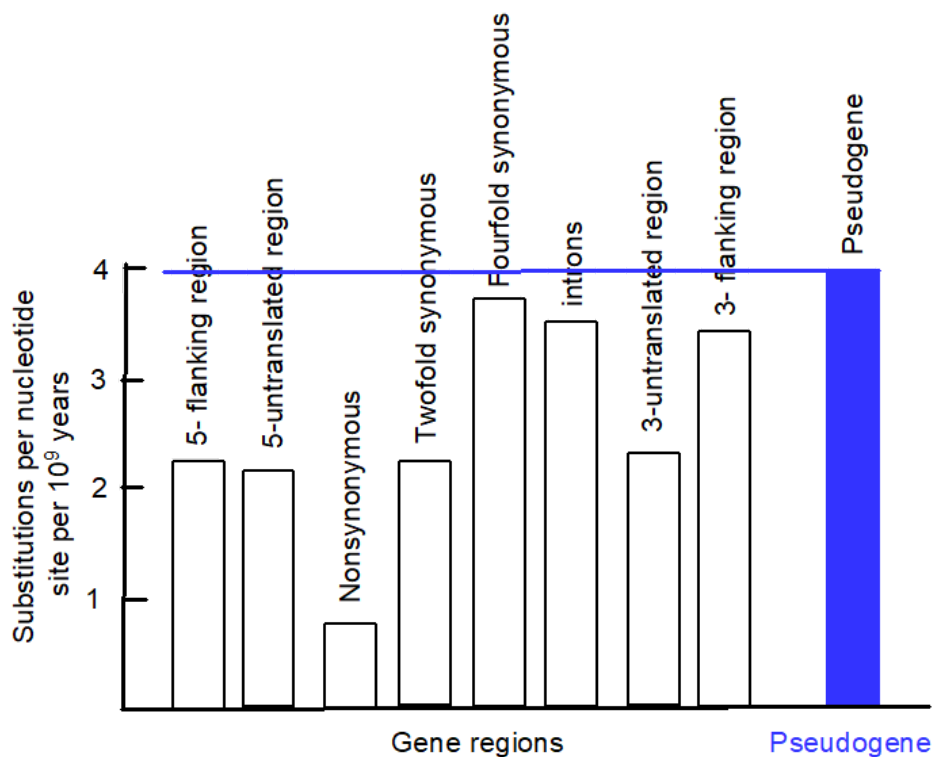
Højere i introns p.g.a. mindre selektive begrænsninger. Se figur i svaret til spørgsmål 4.

4. Har pseudogener højere eller lavere substitutionsrater end exons og introns?

▼ Klik for at se svaret.

Højere, p.g.a. mindre selektive begrænsninger. Se den følgende figur.

Substitutionsrater for forskellige regioner af gener

5. Hvilken af de tre nævnte kategorier (exons, introns, pseudogener) afspejler den totale mutationsrate?

▼ Klik for at se svaret.

Pseudogener.

Opgave 3

Den neutrale teori giver en forklaring på substitutionsraten i gener og på forekomsten af genetisk diversitet. Teorien er baseret på 2 parametre, den *neutrale mutationsrate*, μ , og *populationsstørrelsen*, N . Den neutrale mutationsrate måles i mutationer per base per år.

Vi antager, at vi kan bruge *uendelig site* modellen, dvs. at der ikke optræder to mutationer på samme position i en given nukleotidsekvens. Antag at $\mu = 10^{-9}$ /base/år. Betragt sekvenser fra to beslægtede arter, der er splittet fra hinanden for 4×10^6 år siden. Sekvenserne er 10000 basepar lange.

1. Hvor mange baser forventes at være forskellige mellem de to sekvenser?

▼ Klik for at se svaret.

$$D = 2 \times \mu \times t \times L = 2 \times 10^{-9} \times 4 \times 10^6 \times 10000 = 80$$

To-tallet stammer fra, at der sker substitutioner i hver af grenene.

2. Hvordan forventes antallet af forskelle at ændre sig som funktion af tiden?

▼ Klik for at se svaret.

Lineært

Den virkelige verden opfører sig ikke altid så simpelt som den uendelige site model.

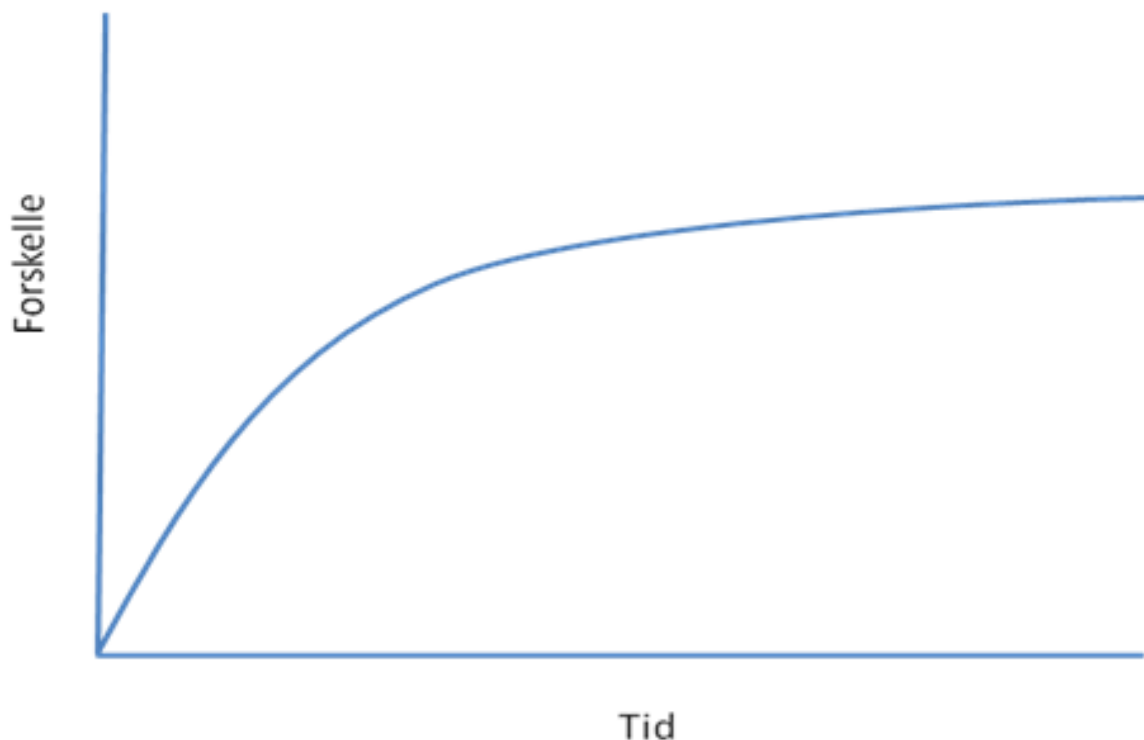
3. Afspejler antallet af forskelle mellem to sekvenser antallet af mutationer, der er sket i deres evolutionære historie?

▼ Klik for at se svaret.

Nej. Multiple mutationer i samme baseposition resulterer i et underestimat af antallet af mutationer, der er sket.

4. Hvordan ser antallet af forskelle mellem to sekvenser ud som funktion af tiden? Illustreres med en skitse.

▼ Klik for at se svaret.

5. Vil en ny mutation, der påvirker fitness negativt i forhold til den allerede forekommende variation, altid blive elimineret gennem naturlig selektion?

▼ Klik for at se svaret.

Nej. Hvis populationsstørrelsen er tilstrækkelig lille kan genetisk drift "overdøve" naturlig selektion og fikse en skadelig allel.

6. Vil en ny mutation a , der påvirker fitness positivt i forhold til den allerede forekommende variation, altid blive fikseret gennem naturlig selektion?

▼ Klik for at se svaret.

Nej, i tråd med forrige spørgsmål, så kan genetisk drift i tilstrækkelig små populationer "overdøve" naturlig selektion og eliminere en allel, der påvirker fitness positivt hos dens bærer.

Antag, at fitness for bærere af den positive mutation kan beskrives ved

AA	Aa	aa
1	$1 + s$	$1 + 2s$

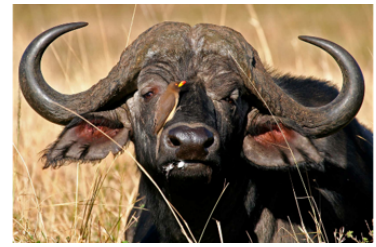
1. Hvad er sandsynligheden for at blive fikseret for sådan en mutation?

▼ Klik for at se svaret.

Sandsynligheden er givet ved $2s$. D.v.s., at kun en lille brøkdel af positive mutationer fikseres gennem naturlig selektion.

Opgave 4

I en undersøgelse over populationsstrukturen af den afrikanske bøffel (*Syncerus caffer*) i Kenya og Uganda estimerede Heller et al. [6] den genetiske diversitet i ti nationalparker. De beregnede den forventede gennemsnitlige gendiversitet, H_E , på baggrund af allelfrekvenserne i 17 mikrosatellit loci i de ti stikprøver. Som det ses fra figuren længere nede, så ligger H_E mellem 0,75 og 0,82. I en tidligere undersøgelse over genetisk diversitet i den afrikanske bøffel fandt Grobler og van der Bank (1996) [7] en H_E mellem 0,027 til 0,029 i sydafrikanske bøfler. De undersøgte variationen i 33 enzymloci ved hjælp af enzyમેlektroforese.

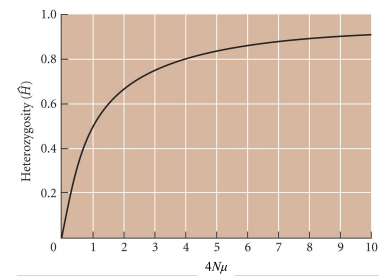

1. Hvorfor er der så stor forskel i H_E mellem variation fundet hos mikrosatellitter og hos enzymloci? (Mutationsraten for mikrosatellitter er cirka 100 gange højere end for enzymloci.)

Tag udgangspunkt i den uendelige allel model, hvor gendiversiteten i ligevægt er givet ved

$$H_E = \frac{4N\mu}{1 + 4N\mu}$$

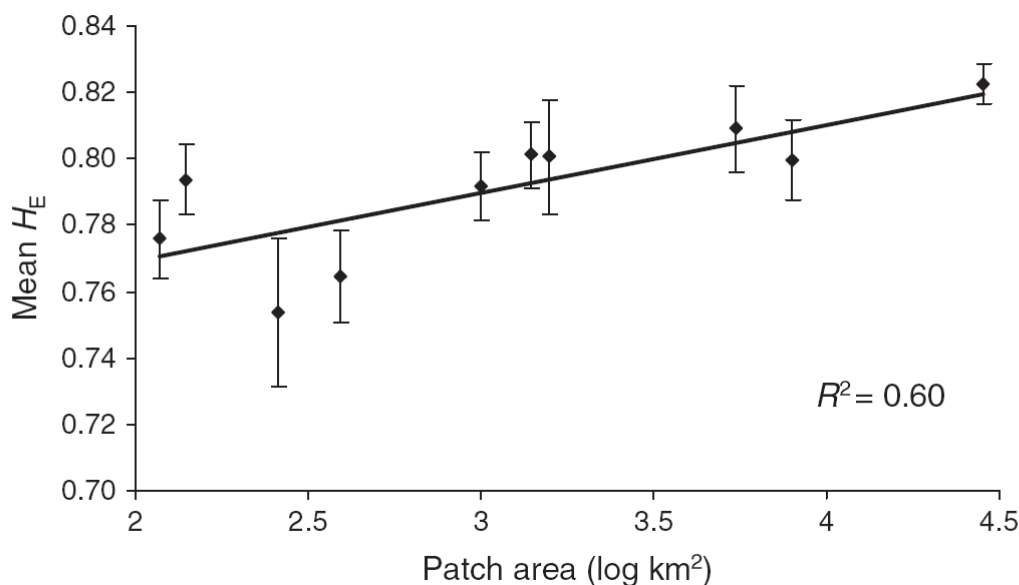
Dette er illustreret i figuren. Vink: start med at finde $4N\mu$ for mikrosatellitter og sammenhold så med, om en 100 gange mindre værdi kan forklare værdien for enzymloci ved at indsætte det i formelen foroven.

▼ Klik for at se svaret.

Vi forventer en ligevægt mellem genetisk drift og mutation. Ligevægten vil være afhængig af mutationsraten – jo højere, des mere diversitet. Som nævnt, så er **mutationsraten** betydeligt højere for mikrosatellitter ($10^{-4} - 10^{-3}$ per generation) end for enzymloci, hvor mutationsraten er $10^{-6} - 10^{-5}$ per generation. Vi forventer derfor en betydelig højere diversitet for mikrosatellitter end for enzymloci. Vi ser, at H_E for mikrosatellitter er cirka 0,8, hvilket svarer til $4N\mu = 4$. En 100 gange lavere værdi for enzymloci giver $H_E = 0.04/(1 + 0.04) = 0.038$. Dette er ikke så langt fra den observerede værdi.

I figuren nedenfor er den gennemsnitlige gendiversitet, H_E , afbildet som funktion af logaritmen af nationalparkens størrelse (i km^2).

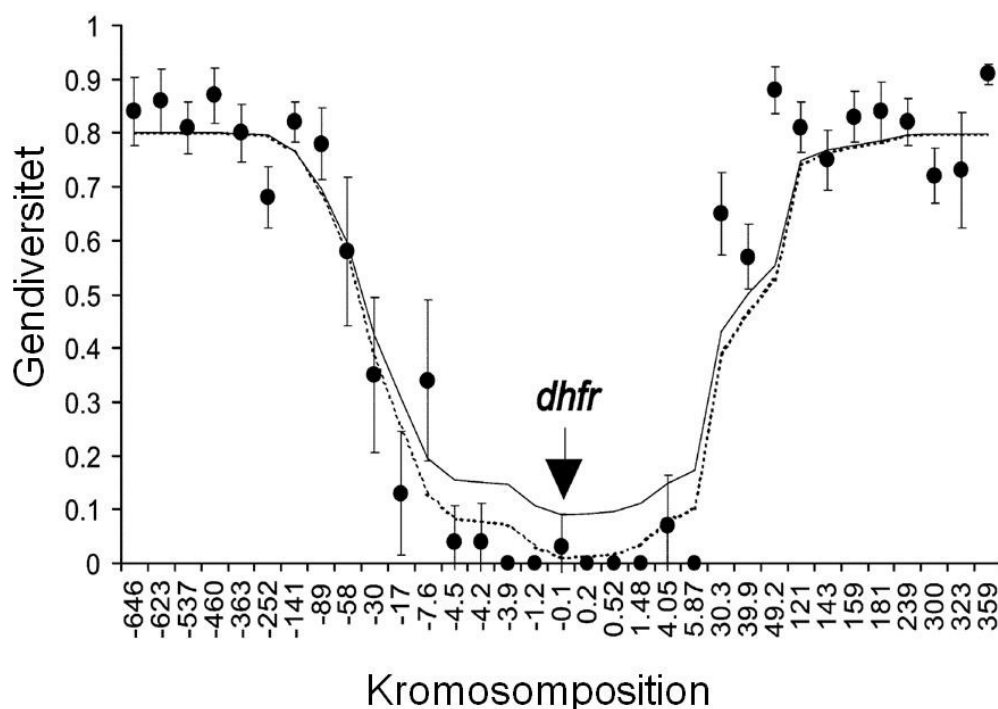
2. Hvad er årsagen til, at nationalparken størrelse synes at have en indflydelse på mængden af genetik diversitet, der findes i den?

▼ Klik for at se svaret.

Vi forventer, at nationalparkens størrelse afspejler bærekapaciteten for bøfler. Figuren viser derfor en positiv sammenhæng mellem bøflernes populationsstørrelse og deres gendiversitet. Dette er forventet, da genetisk drift spiller en mindre rolle jo større populationen er. Her er tabet gennem genetisk drift, $1/(2N)$ per generation, mindre

Opgave 5

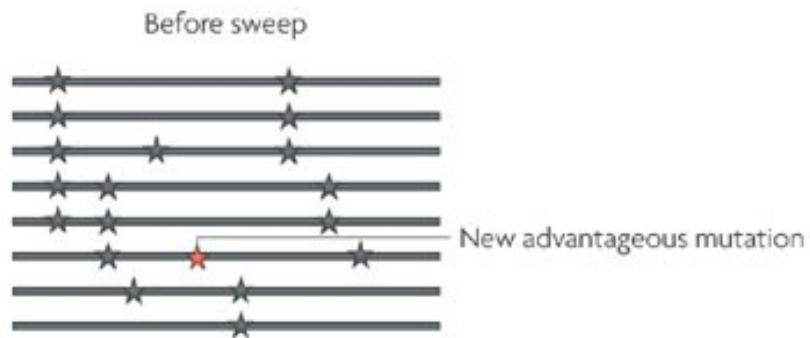
Malariaparasitten *Plasmodium falciparum* bærer en allel i dihydrofolatreduktase (dhfr)-genet, som gør den resistent over for antimalaria-medikamentet "Fansidar". Resistensen spredtes hurtigt i Sydøstasien, da lægemidlet blev introduceret i midten af 1970'erne. Resistensen blev fikseret på cirka 6 år. I figuren nedenunder afbildes gendiversiteten for 35 mikrosatellitter, som er placeret på samme kromosom, som dhfr-genet sidder på. (Se bort fra den stiplede og den fuldt optrukne kurve.) Pilen angiver positionen af genet på kromosomet.

1. Hvorfor har mikrosatellitterne, der er placeret tæt ved dhfr-genet, en gendiversitet på 0?

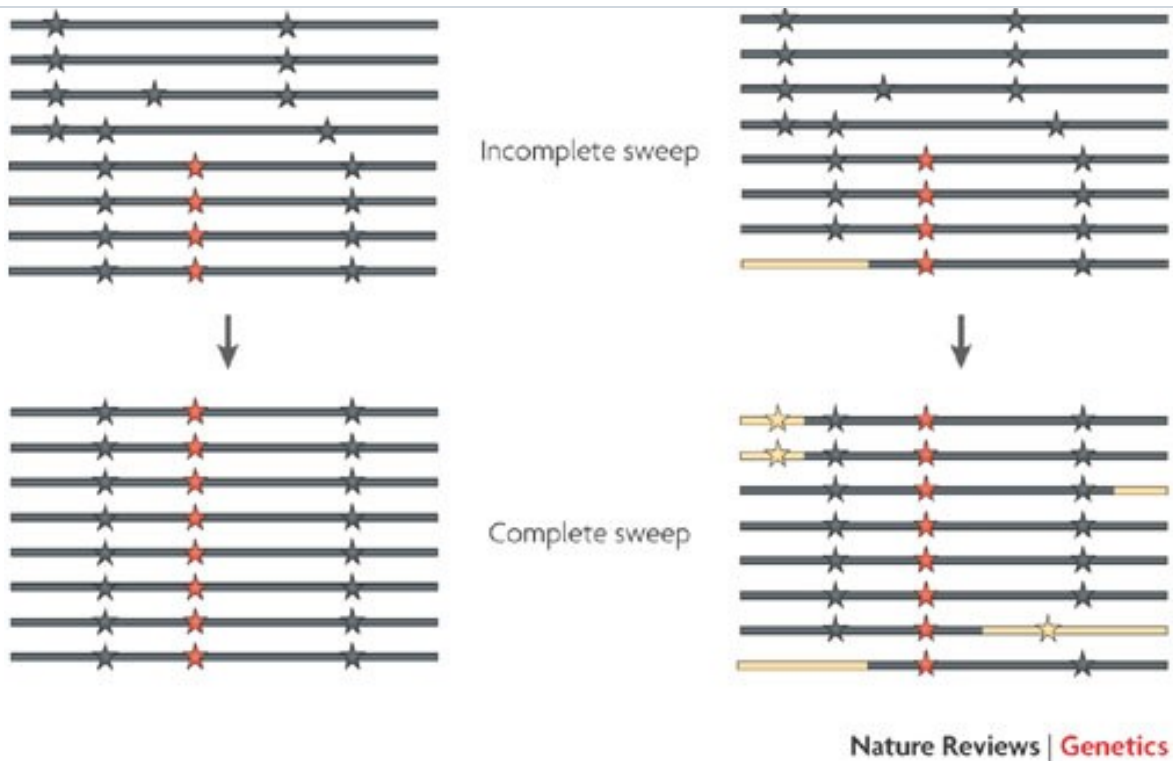
▼ Klik for at se svaret.

Der har været et stærkt "selective sweep", der har fikseret den resistente allel i populationen. Tæt koblede gener er derfor blevet fikseret for den allel, der fandtes sammen med sammen med den resistente allel.

911 lines (651 sloc) | 31.8 KB

...

2. Kan man ud fra fordelingen af gendiversiteten langs med kromosomet konkludere, om parasitten har en klonal eller en seksuel formering?

▼ Klik for at se svaret.

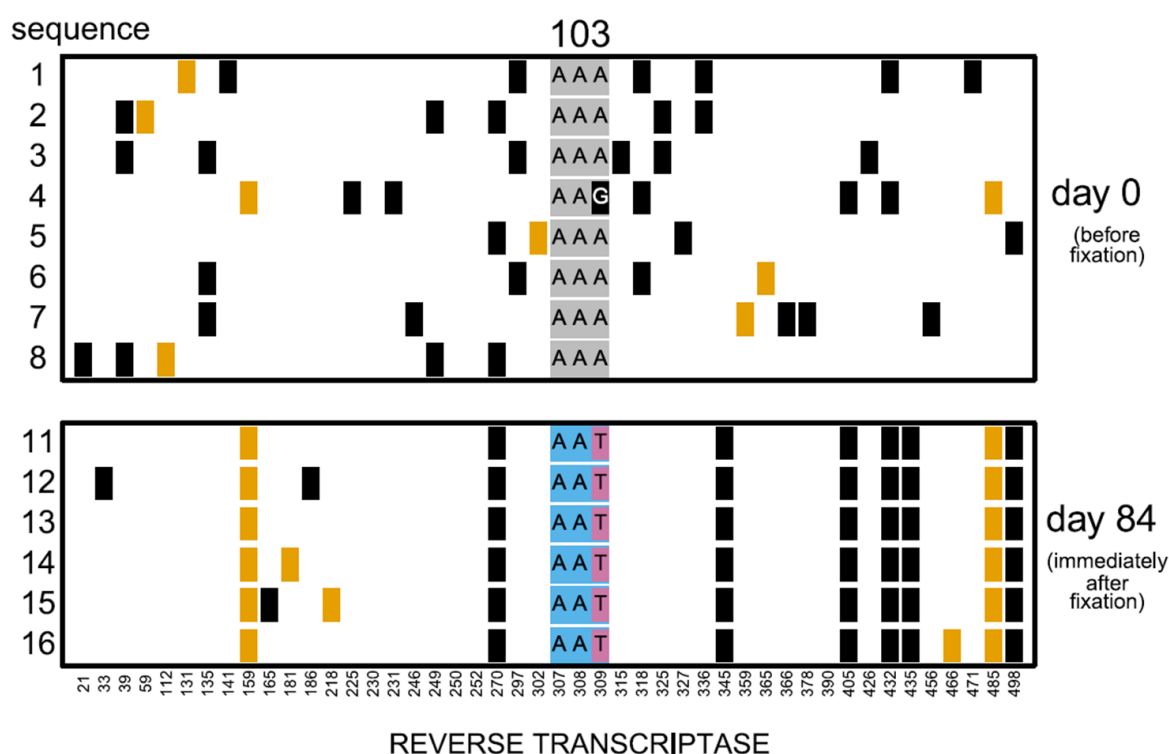
Ja, hvis den havde haft en klonal formering, så ville hele kromosomet være blevet fikseret. Den må have haft en seksuel forplantning, hvor der sker rekombination under meiosen. Jo større afstanden til dhfr-genet er, des flere rekombinationer sker der, og lociene vil så i mindre grad blive påvirket af et selective sweep.

Opgave 6

HIV virus kan nu til dags behandles med en række forskellige medikamenter, der er i stand til at holde virus populationen i en patient nede på et niveau, hvor patienten ikke bliver syg. Det sker ofte, at HIV virus udvikler resistens overfor et bestemt medikament. Den har en meget høj mutationsrate. Nedenstående figur illustrerer evolutionen i virus populationen i en enkelt patient over tid. Hver række i figuren viser sekvensen af polymorfe sites i en enkelt virus sekvens af patienten. (Positionerne findes nederst i figuren.)

De øverste 8 viser sekvenser, der blev taget fra patientens blod før medikamentet blev givet til patienten, medens de nederste 6 sekvensen viser sekvenser på dag 84 efter behandlingen med medikamentet blev påbegyndt. Desuden vises codon 103 (baseposition 307-309). AAA og AAG koder for lysin, medens AAT koder for asparagin. Asparagin i codon 103 medfører resistens overfor det nye medikament. Sorte og orange firkanter angiver henholdsvis synonyme og ikke-synonyme mutationer i forhold til vildtypen.

1. Hvor mange synonyme og ikke synonyme polymorfe sites findes i den øverste figur (sekvens 1 til 8). Man skal ikke tælle antallet af mutationer, men antallet af **sites**. Husk at tælle position 309 med.

▼ Klik for at se svaret.

Synonyme: 24 Ikke-synonyme: 8

2. Hvilken form for naturlig selektion synes at have foregået før dag 0, når man fokuserer på forekomsten af synonyme og ikke-synonyme sites på dette tidspunkt?

▼ Klik for at se svaret.

Negativ selektion, der fjerner skadelige mutationer.

3. Hvilken evolutionær proces illustreres med figuren? (Når man sammenligner dag 0 og dag 84.)

▼ Klik for at se svaret.

Selective sweep

4. Beskriv **kort** hvad der sker under denne proces.

▼ Klik for at se svaret.

Der er sket en mutation i codon 103 (en transversion af A til T), som så er blevet fikseret i viruspopulationen. Naturlig selektion har fikseret den resistente mutation.

5. Hvordan ændres nukleotiddiversiteten sig under denne proces?

▼ Klik for at se svaret.

Den aftager på grund af hitchhiking, da andre sites koblet til det selekterede locus også bliver fikseret. Kan ses på figuren. Den nederste figur indeholder næsten ingen polymorfe sites.

6. Hvordan påvirkes LD (linkage disequilibrium, koblingsuligevægt) under denne proces?

▼ Klik for at se svaret.

LD stiger.

7. Hvorfor findes der polymorfe sites i den nederste figur? Hvor kommer de fra?

▼ Klik for at se svaret.

Det er formentlig nye mutationer, der er blevet introduceret i populationen.

8. Hvad er antallet af synonyme og ikke synonyme polymorfe sites, som findes i den nederste figur (sekvens 11 til 16)?

▼ Klik for at se svaret.

Synonyme: 3 Ikke-synonyme: 3

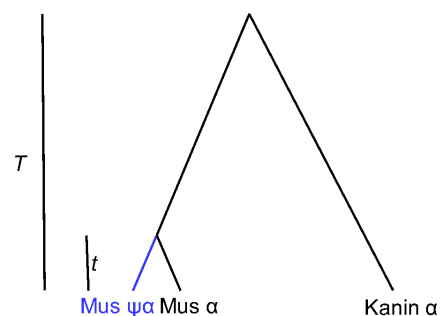
9. Hvorfor er forholdet nu anderledes end det, som fundet i spørgsmål a?

▼ Klik for at se svaret.

Der er forholdsvis flere ikke-synonyme polymorfier, som negativ naturlig selektion ikke har fjernet endnu.

Opgave 7

Efter en genduplikation kan den ene kopi miste sin funktion og blive til et pseudogen. Det er sket for hemoglobin α genet hos husmusen. Figuren viser en fylogeni over musens og kaninens hemoglobin α , samt musens pseudogen hemoglobin $\psi\alpha$. Det antages, at kaninen og musen havde en fælles forfader for T år siden. Pseudogenet og genet for hemoglobin α splittedes for t år siden.

Vi tager udgangspunkt i den uendelige site model, der antager at der ikke sker mutationer flere gange i det samme site i en gren. Vi går ud fra, at mutationsraten er ν per base per år i dette proteinkodende gen. Vi antager desuden, at de selektive begrænsninger er forskellige i koden 1, 2 og 3. Disse betegnes henholdsvis k_1 , k_2 og k_3 . Hermed menes den brøkdel af mutationer, der er fitnessmæssig neutrale. Vi får så, at raterne for neutrale mutationer på de tre kodonpositioner bliver

$$\mu_1 = k_1 \times \nu$$

$$\mu_2 = k_2 \times \nu$$

$$\mu_3 = k_3 \times \nu.$$

Vi antager, at pseudogener ikke har disse selektive begrænsninger. Med udgangspunkt i fylogenen over hemoglobin genet skal de følgende spørgsmål besvares. (Vi fokuserer på de tre kodonpositioner, og tager ikke hensyn til genets længde L .)

1. Hvor mange substitutioner forventes på de tre kodonpositioner mellem musens og kaninens gener? (Udtrykkes som funktion af μ_i og T .)

▼ Klik for at se svaret.

$$d_1 = \mu_1 \times 2T$$

$$d_2 = \mu_2 \times 2T$$

$$d_3 = \mu_3 \times 2T$$

2. Hvor mange substitutioner forventes på de tre kodonpositioner mellem musens hemoglobin gen og musens pseudohemoglobin gen?

▼ Klik for at se svaret.

$$d_1 = (\mu_1 + \nu) \times t$$

$$d_2 = (\mu_2 + \nu) \times t$$

$$d_3 = (\mu_3 + \nu) \times t$$

Raterne i de to grene er forskellige. Den ene har selektive begrænsninger mod mutationer, medens den anden gren ikke har det.

-
1. Harris, H. 1966. Enzyme polymorphism in man. *Proceedings of the Royal Society of London, Series B* **164**: 298–310. [↩](#)
 2. Hubby, J. L. & R. C. Lewontin 1966. A molecular approach to the study of genic heterozygosity in natural populations. I. The numbers of alleles at different loci in *Drosophila pseudoobscura*. *Genetics* **54**: 577–594. [↩](#)
 3. Kimura, M. 1968. Evolutionary rates at the molecular level. *Nature* **217** 624–626 [↩](#)
 4. Kimura, M. 1983. *The Neutral Theory of Molecular Evolution*. Cambridge University Press, Cambridge. [↩](#)
 5. Så simpelt er det dog ikke! En enkelt baseudskiftning i den genetiske kode vil kun kunne ende i et begrænset antal nye aminosyrer. [↩](#)
 6. Heller, R., J.B.A. Okello & H.R. Siegmund 2010. Can small wildlife conservancies maintain genetically stable populations of large mammals? Evidence for increased genetic drift in geographically restricted populations of Cape buffalo in East Africa. *Molecular Ecology* **19**: 1324–1334. [↩](#)

7. Grobler, J.P. & van der Bank, F.H. 1996. Genetic diversity, gene flow and the effect of isolation in African buffalo (*Syncerus caffer*). *Biochemical Systematics and Ecology* **24**: 757–762. [↩](#)

[Give feedback](#)